

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. III. Prima ratio fundamentalis nostræ conclusionis exponitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

1 Probatur primò conclusio ex SS. Patribus, qui passim docent humanitatem Christi ex vi unionis hypostaticæ esse impeccabilem, subindeque censent peccatum non posse cum tali unione componi. Eorum testimonia fuscè & lato calamo profert Vazquez hic disp. 61. cap. 1. nos breviter ea exponemus.

In primis Hilarius libro 1. de Trinitate circa medium, asserit Christum non potuisse admittere peccatum, dum Christus est, eò quòd qui Christus est, non potuit amittere quod Christus est. Anselmus libro 2. cur Deus homo cap. 10. ait Christum idcirco non potuisse peccare, quia non solum homo, sed etiam Deus erat. Dionysius Alexandrinus in Epistola contra Paulum Samozatenum docet, quod quia anima Christi erat Verbo Dei unita, incapax peccati fuit. Et addit, quod si Christus non esset Deus, non esset alienus à potestate peccandi. Anastasius Sinaita ca. 2. ad 12. & 8. Sola (inquit) Christus mens, & sanctissima ejus anima, incapax, omnisque malitia nescia fuit, forma enim servi erat quæ regebatur & gubernabatur à Divino Verbo in eadem hypostasi sibi conjuncta. Rupertus etiam libro de voluntate Dei cap. 11. ait quod humanitas Christi, non per creationem, sed per assumptionem facta est creatura talis quæ peccare non solum non potest, verum etiam non potest. Idque probat ex verbis Christi Joannis 5. Amen dico vobis, non potest Filius à se facere quidquam, nisi quod viderit Patrem facientem, subdens: Quid enim est quemquam à semetipso quidquam facere, nisi malum facere.

Demum hanc veritatem eleganter expressit Augustinus, vel Author libri de incarnatione Verbi, qui inter ejus opera habetur: Nam libro 2. sub finem hæc scribit: Massam sicut in fornacibus sæpe fieri deprehendimus, totam ignem effectam dicimus, quia nec aliud in ea nisi ignis cernitur; sed & si quis contingere atque contrahere attentaverit, non ferri, sed ignis vim sentiet. Hoc ergo modo etiam illa anima quæ quasi ferrum in igne, sic semper in Verbo, semper in sapientia, semper in Deo posita est, omne quod agit, quod sentit, quod intelligit, Deus est. Et nec visibilis nec mutabilis dici potest, quæ inconvertibilitatem ex Verbi Dei unitate, indefinenter ignita possidebat. Et mox: Ista anima aliter oleo latet, id est Verbo Dei & sapientia ungitur, & aliter participes ejus, id est sancti Propheta, & Apostoli, illi enim in odorem unguentorum ejus cucurrisse dicuntur; ista verò anima vasculum unguenti ipsius fuit, ex cuius fragrantia participes digni quique Propheta & Apostoli fiebant. Sicut ergo alius est unguenti odor, & alia est unguenti substantia: ita aliud est Christus, & aliud participes sui. Et sicut vas ipsum quod substantiam continet unguenti, nullum genus potest aliud recipere liquoris: ita anima Christi, velut vas in quo erat substantia unguenti, impossibile fuit ut contrarium reciperet odorem; participes verò ejus, quàm proximi fuerint vasculo, tam odoris erunt participes & capaces, qui ex odore ejus participant, si se paulò longius à fragrantia ejus amoverint, impossibile est ut non incidant in odorem contrarium. Verba hujus libri Author descripsisse videtur ex Origene libro 2. Pariarc. cap. 6. ubi similia leguntur.

2 Tam clara & expressa SS. Patrum testimonia conantur Discipuli Scoti eludere, dicendo SS. Patres his locis probare impeccabilitatem in Christo ex unione substantiali ad Verbum, non quia ipsa sit essentialiter cum peccato incompatibilis, aut ratio formalis impeccabilitatis humanitatis Christi, sed quia ratione illius erant ipsi debita, debito congruentia, dona gratia &

fructu beatifica, ratione quorum illi repugnabat peccatum.

Verum hæc solutio, ut dixi, mera elusio est, aperte menti SS. Patrum repugnat. In primis enim Dionysius Alexandrinus taliter actum impeccabilitatem Christo, ratione divinitatis, quod non esset Deus, non posset esse alienus à potestate peccandi: At si esse Deum non esset ratio impeccabilitatis Christi, sed solum reddens debitam, debito congruentia, formam talis impeccabilitatis, posset esse alienus à potestate peccandi, quamvis Deus non esset, dummodo beatificà visione frueretur, ut in aliis beatificato contingit: Ergo juxta Dionysium, incapax peccandi convenit Christo ratione divinitatis formaliter.

Secundò juxta Hilarium, Christus non potuit admittere peccatum, dum Christus est, eò quòd qui Christus est, non potuit amittere quod Christus est: Sed potuit manens Christus beatificà visione carere: Ergo ex mente Hilarii Christum non posse peccare, non ex beatificà visione, sed ex unione hypostatica provenit.

Tertiò juxta Augustinum, vel Authorem libri de incarnatione Verbi sicut unguentum vas replens, illud reddit incapax alterius liquoris: ita Verbum replens animam Christi, illam reddit incapax peccati: Sed unguentum vas materiale replens, seipso formaliter illud reddit incapax alterius liquoris: Ergo pariter ipsum Verbum replens humanitatem Christi formaliter illam reddit culpæ incapax.

Quartò, Ideo operationes Christi, juxta SS. patres, non possunt esse peccata, quia sunt actiones Theandricæ, id est Dei viriles, ut dicitur in 6. Synodo generali actione 8. & 11. & laque dicit D. Damascenus præcipue libro 3. de fide cap. 19. & 20. At quòd actiones Christi sunt Theandricæ, seu Dei viriles, non habent ex beatitudine sed ex vi præcisæ unionis hypostaticæ: Ergo ad hanc solam causam reducunt SS. Patres impeccabilitatem Christi, & non ad beatitudinem animæ ejus.

Denique, Si impeccabilitas Christi solum à visione beatifica proveniret, sequeretur SS. Patres, quotquot de impeccabilitate Christi agerunt, deceptos fuisse, nec veram illius causam assignasse, siquidem nullus illorum ad beatitudinem recurrit, quæ juxta Adversarios ex causa & sola causâ impotentie peccandi in Christo, sed ad unionem hypostaticam, quæ, ut ipsi contendunt, non est vera causa illius; unde si vera sit Adversariorum sententia, SS. Patres assignant non causam pro causa, cum omisâ visione beatificâ, docuerunt Christum ratione unionis hypostaticæ esse impeccabilem: Sed hoc asserere temerarium est, & SS. Patribus injuriosum: Ergo &c.

§. II.

Prima ratio fundamentalis nostræ conclusionis exponitur.

Nostræ conclusioni non solum favent testimonia SS. Patrum, sed plures etiam rationes efficaces eam demonstrant. Prima licet proponi. Verbo Divino ex vi unionis humanitatis ad ipsum, incumbit obligatio gubernandi humanitatem, eamque in officio continendi, ac proinde si humanitas assumpta pecca-

et, ejus peccatum Verbo in seipso attribueretur. Sed implicat Verbum in seipso peccare. Ergo etiam implicat humanitatem assumptam peccare peccato cum unione composito. Minor peccat. Major autem in qua est difficultas sic operatur. Quoties duo ununtur in aliqua natura vel persona, inferiorius naturaliter subordinatur superiori, & consequenter superior tenetur inferiorem regere & gubernare: Sed ex vi unionis humanitatis ad Verbum, natura humana & divina conveniunt in una Christi persona: Ergo ratione hujus unionis tenetur divina natura gubernare & regere humanam, & consequenter peccatum humanitatis unitate tribueretur verbo, nec ut subalterni in humanitate, sed etiam secundum se, & prout in divinitate subsistit.

Confirmatur primo: Quia corpus est inferius animæ, & per unionem conveniunt in una & eadem natura, ex tali unione induit anima obligationem corpus regendi: Sed humanitas est inferior divinitati, & ex vi unionis hypostaticæ conveniunt in eadem Christi persona: Ergo ex vi unionis incumbit divinitati specialis obligatio gubernandi humanitatem. Unde sexta Synodus generalis actione 8. postquam asseruit, animam Christi, nullum in se naturalem motum excitare, nisi ad nutum Verbi sibi hypostaticè uniti, sic verbis Nysseni concludit: *Quemadmodum corpus nostrum regitur, & ornatur, atque ordinatur ab intellectuali & rationali anima nostra: ita in domine Christo, tota humana ejus conspersio, ab ipsius Verbi Divinitate semper & in omnibus mota, Deo mobilis fuit.*

Confirmatur secundo: Cum in una & eadem natura conveniunt superior & inferior potentia, incumbit tali naturæ obligatio regendi potentiam inferiorem, per potentiam superiorem, ut constat in natura humana, quæ naturali obligatione tenetur per voluntatem regere & gubernare appetitum inferiorem: Ergo pariter cum due naturæ conveniunt in una & eadem persona, consurgit in illa obligatio regendi inferiorem, per superiorem naturam; & consequenter Verbo, in quo ex vi unionis humanitatis ad ipsum conveniunt natura divina & humana, incumbit specialis obligatio regendi & gubernandi naturam humanam per divinam, subindeque peccatum humanitatis unitate tribueretur Verbo, non solum ratione voluntatis humanæ, sed etiam voluntatis divinæ.

Confirmatur tertio: Longè arctior est conjunctio Verbi cum sua humanitate, quam mariti cum uxore, patris cum filio, domini cum servo, cum hæc non sint uniones physice, qualis est Verbi conjunctio cum humanitate: Ergo multo magis est Verbi Divini dirigere in omnibus suis operationibus, & a tanto maius, quantum est malum culpa, avertere efficaciter humanitatem assumptam, quam viri sit dirigere uxorem, & a peccato avertere, pro facultate; itemque quam sit patris familias & domini dirigere filios & servos, & eorum, quantum possunt, impedire peccata, peccaturi ipsi nisi id faciant, juxta illud Salviani libro 7. de providentia: *Potestas magna & potentissima, quæ inhibere scelus maximum potest, quæsi probat debere fieri; si sciens pariter peccet, in cuius enim manu est ut prohibeat, subter agit, si non prohibet committi.*

Hanc rationem insinuat Ambrosius libro de incarnatione cap. 7. his verbis: *Qui alios regebat, se regere ipse non poterat? Ubi humanæ Christi*

A voluntatis impeccabilitatem, refert ad regimen Verbi. Et Epiphanius in Anchorato, ubi hæc ait: *Quia Verbum virtute sua frenabat inferiorem naturam, ab omni inutilli carnali turba, &c.* Ubi causam impeccabilitatis tribuit Verbo inferiorem naturam frenanti. Illam etiam indicat Anathasius cap. 21. ubi hæc scribit: *Constituimus etiam animam & corpus, quæ Verbo hypostaticè unita sunt, Verbo subiacere, simulque cum omnibus proprietatibus suis à Verbo magis regi ac duci, quam ullæ aliæ creaturæ eidem subiacent, & ab eodem regantur, cum longè arctius cum Verbo conjuncta sint, quam ullæ aliæ res create.* Hanc demum rationem tradit S. Thomas in 3. distinctione 12. questione 2. articulo 1. in corpore, & ad Annibaldum eadem distinctione, questione unica articulo 3. ubi ait humanitatem Christi ideo non potuisse peccare, quia fuit instrumentum Divinitatis eam moventis; Divinitas autem non potuit illam ad malum movere. Quæ doctrina non sic accipienda est, ut humanitas in omnibus suis actibus propriè fuerit instrumentum Divinitatis; sed quia sicut instrumentum non agit, nisi ut subordinatum principali agentis ita humanitas Verbo unita, in omnibus actionibus divinitati ut regenti gubernantiq; subdebatur: eo autem ipso quod humanitas, ex vi unionis hypostaticæ, isto modo divinitati subdatur, non potest peccare, nisi ejus peccatum Deo ut specialiter moventi tribuatur. Unde Vazquez mentem sancti Doctoris, & hujus rationis vim non penetravit, dum illam ut vulgarem & parvi momenti despexit.

§. IV.

Alia ratione probatur nostra conclusio.

Potest etiam suaderi conclusio alia ratione, quæ utuntur communiter nostri Thomistæ, & cum illis Suarez, & alii ex Patribus Societatis licet ille pariter displiceat Vazquezio, cui solum ingenii sui inventa placent. Potest autem hæc ratio sub hac forma breviter proponi. Si posset humanitas assumpta peccare, peccato cum unione hypostatica composito, posset suppositum Verbi ut subsistens in humanitate peccare: Consequens est falsum: Ergo humanitas assumpta non potest peccare peccato cum unione hypostatica composito. Sequela Majoris probatur: Actiones sunt suppositorum vel subsistentium, ut commune axioma docet: Sed suppositum humanitatis assumptæ, est suppositum Verbi quatenus in illa subsistens: Ergo si posset humanitas assumpta peccare peccato cum unione ad Verbum composito, posset Verbum ut subsistens in humanitate peccare.

Respondet Vazquez post Durandum, ex eo quo humanitas unita Verbo, retentâ unione, peccaret, solum sequi Verbum denominativè peccare, non autem effectivè, nec amplius ratione facta convinci, cum enim communi axioma asseritur actiones esse suppositorum, non ideo dicitur, quia suppositum ut quo vel ut quod influat in operationes naturæ, sed quia sustentat naturam proximè operantem ut quo & ut quod: unde actiones dicuntur suppositorum, non elicitive, sed tantum denominativè; ex quo solum sequitur, humanitate Verbo unita peccante, fore peccatum Verbo attribuendum denominativè; in quo nulla repugnantia, nec indecentia invenitur, sicut nec in eo quod Verbum in humanitate subsistens mortuum, crucifixumque dicatur.

Verum hæc solutio & doctrina Vazquezii multi